

Zachowania zdrowotne a akceptacja choroby osób w podeszłym wieku

Health behaviors and illness acceptance among elderly people

Mariusz Wysokiński¹, Paulina Dmowska¹, Wiesław Fidecki¹, Beata Dziedzic²

¹ Katedra Rozwoju Pielęgniarstwa, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

² Zakład Rozwoju Pielęgniarstwa, Nauk Społecznych i Medycznych, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Streszczenie

Wstęp. Zachowania zdrowotne są to dowolne zachowania jednostki, będące elementem codziennego życia, mające wpływ na stan jej zdrowia. Są to zatem działania polegające na praktycznym wykorzystaniu wiedzy odnoszącej się do zdrowia i choroby. Natomiast akceptacja choroby umożliwia prawidłowe funkcjonowanie pomimo różnorodnych zagrożeń, ograniczeń i problemów, które nakłada utrata zdrowia. Znajomość przyczyn i skutków choroby oraz świadomość jej możliwych powikłań umożliwia skuteczną samokontrolę oraz wykorzystanie zachowań prozdrowotnych w celu poprawy jakości życia. **Cel.** Celem pracy było określenie wpływu zachowań zdrowotnych osób w podeszłym wieku na akceptację choroby. **Materiał i metody.** Grupę badaną stanowiło 100 osób w podeszłym wieku. Kobiety stanowiły 52%, mężczyźni 48% ogółu ankietowanych. Badania przeprowadzono za pomocą dwóch wystandaryzowanych narzędzi: Inwentarza Zachowań Zdrowotnych oraz Skali Akceptacji Choroby. **Wyniki.** Wśród ankietowanych największy odsetek badanych osób przejawia wysoki poziom zachowań zdrowotnych 47%. Nieznacznie mniej, bo 39% respondentów deklaruje przeciętny poziom zachowań zdrowotnych, natomiast poziom niski prezentuje 14 % badanych. Badani przejawiający wysokie zachowania zdrowotne (7-10 sten) wykazują nieznacznie wyższy poziom akceptacji choroby ($M = 26,40$), niż osoby wykazujące niskie i przeciętne (1-6 sten) zachowania zdrowotne ($M = 26,06$). **Wnioski.** Badane osoby w podeszłym wieku prezentują przeciętny poziom zachowań zdrowotnych. Płeć istotnie różnicuje zachowania zdrowotne badanych. Pozytywne nastawienie psychiczne koreluje z akceptacją choroby w badanej grupie seniorów. *Geriatrics 2019; 13: 77-82.*

Słowa kluczowe: zachowania zdrowotne, akceptacja choroby, osoby starsze

Abstract

Introduction. Health behaviors constitute any of the individual's behaviors that are part of everyday life, affecting one's health. These are, therefore, activities constituting the practical use of knowledge relating to health and disease. Acceptance of the disease allows for proper functioning despite various threats, limitations, and problems that the loss of health imposes. Knowledge concerning the causes and the effects of the disease and awareness of its possible complications enables adequate self-control and the use of pro-health behaviors to improve the quality of life. **Aim.** The study aimed to determine the influence of health behaviors among the elderly on illness acceptance. **Material and methods.** The study group consisted of 100 elderly people. Women accounted for 52%, while men accounted for 48% of the total number of respondents. The research was carried out using two standardized questionnaires: Inventory of Health Behaviours and The Acceptance of Illness Scale (AIS). **Results.** Among the respondents, the highest percentage was characterized by a high level of health behaviors of 47%. 39% of respondents declared the average level of health behaviors, while the low level was presented by 14% of respondents. Participants exhibiting a high level of health behaviors (7-10) showed a slightly higher level of disease acceptance ($M = 26.40$) than those characterized by low and average (1-6) health behaviors ($M = 26.06$). **Conclusions.** Elderly patients presented an average level of health behaviors. Gender significantly differentiates the health behaviors among the respondents. Positive mental attitude correlates with the illness acceptance in the researched group of seniors. *Geriatrics 2019; 13: 77-82.*

Keywords: health behaviours, acceptance of illness, elderly people